

TOM GROHS
Bjørntvedtvegen 161
3740 SKIEN

Deres ref:
Vår ref: 2019/124257
Dato: 8. mai 2020
Org.nr: 985399077

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

Mattilsynet innvilger betinget godkjenning av komposteringsanlegg og varsler vedtak om gebyr

Mattilsynet viser til deres søknad om godkjenning av komposteringsanlegg for hestegjødsel mottatt den 23.05.2019 og dokumentet "Beskrivelse - rutine for kompostering av hestemøkk - Granmo gård", revidert 11.06.2019". Vi viser også til befaringen hos dere den 12.09.2019 sammen med representanter fra Grenland landbrukskontor og Fylkesmannen i Vestfold og Telemark. Vi viser også til tidligere veiledning gitt i forbindelse med søknaden, jf. brev adressert Rolf Grohs datert 05.06.2018 med saksnr. 2018/126427. Vi beklager forøvrig den lange saksbehandlingstiden.

Vi har våren 2020 fått forespørsel om dere kan ta imot og kompostere stillehavsøsters sammen med hestegjødsel. Dette er skjell samlet inn ved rydding av strender i forbindelse med "Østersdugnaden" arrangert av Fylkesmannen i Vestfold og Telemark. Vi imøteser en søknad fra dere så snart det foreligger skriftlige rutiner for mottak og kompostering av skjell. Det må gjøres en fareanalyse med tanke på overføring og spredning av smittsomme sykdommer.

Saken gjelder

- Biprodukter - komposteringsanlegg, Biproduktnummer 1002373

Kommentarer til deres rutinebeskrivelser

I den siste versjonen av deres rutinebeskrivelser er det fortsatt en del punkter som er noe mangelfulle og som vil bli fulgt opp ved inspeksjon senere:

- Når ranken har oppnådd 55 °C skal de tre obligatoriske vendingene skje innenfor de 4 ukene temperaturen loggføres. Dette er for å sikre at alt materiale oppnår hygienisering. Et par steder i rutinebeskrivelsen er det angitt at kravet er 3 uker med 55 °C.
- Dere har rutiner for rengjøring av utstyr brukt i komposteringsanlegget. Disse er ikke beskrevet skriftlig. Vaskeplass skal fremgå av kart over området.
- Prøvetaking for hygiene: Dere skal kun sende en prøve til laboratoriet som deler opp prøven i de antall analyser som kreves.
- Jordblandinger med kompost må registreres hos Mattilsynet før omsetning. En jordblanding kan maksimalt inneholde 30% kompost.

- Fareanalysen er noe mangelfull med tanke på kartlegging av hvilke dyresjukdommer som kan spres via hestegjødsel. Fokuset har vært på uønskede ugrasfrø som kan spres med komposten

Vedtak om betinget godkjenning

Mattilsynet innvilger TOM GROHS betinget godkjenning for kompostering av hestegjødsel. Godkjenningen forutsetter at driften ved anlegget på Granmo gård, gbnr. 221/20 i Skien kommune, innehar de nødvendige godkjenninger fra andre offentlige myndigheter. Godkjenningen er gyldig i 3 måneder.

Komposteringen skal være tråd med validert metode for rankekompostering:

- Hygienisering ved minimum 55 °C i 4 uker i 75% av målepunktene
- Minimum 3 vendinger i løpet av de 4 ukene når temperaturen loggføres
- Maksimal partikkelstørrelse 20 cm
- Storranke med høyde minimum 2,5 m og minimum 6 m bredde etter opplasting

Før endelig godkjenning kan gis vil Mattilsynet foreta en ny inspeksjon ved anlegget for å kontrollere at driften av anlegget er i henhold til kravene som stilles til et komposteringsanlegg, samt at nødvendige tillatelser er innhentet.

Vedtaket er fattet med hjemmel i animaliebiproduktforskriften § 2 Gjennomføring av biproduktforordningene - forordning (EF) nr. 1069/2009 og forordning (EU) nr. 142/2011 vedlegg V om krav til komposteringsanlegg (avsnitt 2, Alternativ omdanningsparameter), forordning (EF) 1069/2009 artikkel 44 punkt 2 om betinget godkjenning og animaliebiproduktforskriften § 35 om tilsyn og vedtak.

Vi har observert:

Dere har søkt om å kompostere hestegjødsel mottatt fra små og store staller i Grenlandsområdet. Gjødsel legges i storranke med dimensjoner 2,5-4 m høy og 6-9 m bred på eget område. Rankene vendes med gravemaskin. Dere har videre lagt ved rutinebeskrivelser for å dokumentere at driften skjer i tråd med nasjonal metode. Dere har lagt frem dokumentasjon på rutiner for måling av temperatur, vendinger, prøvetaking, samt registrering av mottak av hestegjødsel. Komposten tenkes brukt i jordblandinger. Dere har ikke fått godkjenning av Fylkesmannen i Vestfold og Telemark Avd. Klima og Miljø med hensyn på utslippstillatelser ettersom de avventer godkjenning fra Mattilsynet.

Mattilsynet vurderer dette slik:

I forordning (EF) 1069/2009 artikkel 24 står det at alle komposteringsanlegg som skal behandle biprodukter krever godkjenning av Mattilsynet. Avfall Norge har utført valideringsforsøk med kompostering i storranker med 80% matavfall sammen med hestegjødsel og vominnhold, rester av kjøtt, fisk, skjell og fjær. Se Avfall Norge-rapport nr 2/2015: "Risikovurdering for kompostering av matavfall og veiledning for søknad om godkjenning". Mattilsynet godkjente dette som nasjonal metode for bearbeiding av biprodukter ved kompostering i storranke. Mattilsynet har valgt å gi tilsvarende godkjenning til komposteringsanlegg som benytter sammenlignbare blandinger med animalske biprodukter, f.eks. rene hestegjødselfraksjoner. Et komposteringsanlegg som ønsker å bli godkjent etter metoden til Avfall Norge må derfor dokumentere at driften skjer i henhold til validert metode der temperaturen i ranken har vært over 55 grader i minimum 4 uker og maksimal partikkelstørrelse 20 cm. I løpet av denne tiden må ranken ha blitt vendt minst 3 ganger.

Dere har søkt om å bli godkjent som komposteringsanlegg for hestegjødsel etter den validerte metoden til Avfall Norge. Ut fra dokumentasjonen som er lagt ved søknaden og resultatet av befaringen, vurderer vi at TOM GROHS kan dokumentere at kravene til temperatur, vendinger, tid, ranke- og partikkelstørrelse er oppfylt.

I biproduktforordning (EF)1069/2009 artikkel 44, punkt 2 står det at myndigheten kan gi betinget godkjenning dersom virksomheten oppfyller alle krav til infrastruktur og utstyr til å sikre at anvendelsen av driftsprosedylene er i samsvar med denne forordning. Det kan gis full godkjenning dersom det ved et nytt besøk på stedet innen 3 måneder etter at den betingede godkjenningen ble gitt viser seg at anlegget oppfyller alle kravene til et komposteringsanlegg.

Vi vurderer at vi kan innvilge TOM GROHS en betinget godkjenning for kompostering av hestegjødsel. Under befaringen kom det frem at anlegget ikke hadde søkt Fylkesmannens Avdeling for Miljø og Klima om godkjenning i forhold til avrenning fra anlegget. Godkjenningen forutsetter derfor at anlegget får dette på plass innen 3 måneder.

Mattilsynet vil vurdere å trekke godkjenningen tilbake dersom virksomheten ikke overholder vesentlige forhold i vilkårene for godkjenningen eller ikke oppfyller vesentlige krav i regelverket. Mattilsynet skal til enhver tid holdes orientert om hvem som er ansvarlig for virksomheten.

Varsel om vedtak om gebyr

Gebyret for Godkjenning av anlegg som behandler animalske biprodukter er fastsatt til kr 6 265,00 på grunnlag av medgått tid innenfor 1 dagsverk opp til 2 dagsverk (med hjemmel i Forskrift 13. feb. 2004 nr. 406 om betaling av gebyrer for særskilte ytelser fra Mattilsynet § 5).

For gebyrvedtak som er hjemlet i forskrift av 13.februar 2004 nr. 406 om betaling av gebyrer for særskilte ytelser fra Mattilsynet, legges det til et administrasjonsgebyr på kr 100,- pr faktura (jf. § 7). Gebyret vil bli innkrevd i ettertid.

Se regelverk og rettigheter.

Med hilsen

Kristin Helgesen Torkveen
avdelingssjef

*Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.
Dokumenter som må ha signatur blir i tillegg sendt i papirversjon.*

Kopi til:

Deres ref: — Vår ref: 2019/124257 — Dato: 8. mai 2020

Fylkesmannen i Vestfold og Telemark Avd. Miljø og Klima, Postboks 2076, 3103 TØNSBERG
Grenland landbrukskontor v/Signe Ukse Narvestad og Marion Lukkar, Henrik Ibsens gate 2, 3724
SKIEN

Vedlegg:
Regelverk og rettigheter
Uttalelse til varsel om vedtak
Godkjenningsbevis
Melding om rett til å klage over forvaltningsvedtak

Regelverk og rettigheter

Mattilsynet kan føre tilsyn og fatte nødvendige vedtak

Mattilsynet har hjemmel til å føre tilsyn og fatte nødvendige vedtak i matloven § 23.

Du har rett til å få veiledning om regelverket og saksbehandlingen

Du har rett til å få veiledning om regelverket og saksbehandlingen. Dette betyr at du kan kreve å få vite hvilket regelverk som gjelder, hvor du finner regelverket og hvordan dette regelverket skal forstås. Du har også rett til å få vite hvordan saken din behandles og hvilke rettigheter du har i den sammenheng. Men vi kan ikke gi konkrete råd om hvordan du skal oppfylle regelverket. Plikten til å veilede følger av forvaltningsloven § 11.

Du har rett til å uttale deg

I dette brevet har du fått forhåndsvarsel om at vi vurderer å fatte enkeltvedtak. Du har rett til å uttale deg hvis du mener at noe i forhåndsvarselet er feil, at vedtaket er unødvendig, urimelig eller umulig å gjennomføre. Du bør også si fra hvis du allerede har rettet opp avviket. Du må sende uttalelsen til oss innen **29. mai 2020**.

Du har rett til å se saksdokumentene

Du har også rett til å få innsyn i saksdokumentene. Innsynsretten følger av forvaltningsloven §§ 18 - 21.

Du har rett til å klage

Du kan klage på enkeltvedtak. Du må begrunne klagen, skrive under og sende den til oss innen tre uker etter at du har mottatt brevet om vedtaket. Reglene om klage står i forvaltningsloven §§ 28-29. Du finner mer informasjon om klageretten i vedlegget; Melding om rett til å klage over forvaltningsvedtak.

Vi har vurdert saken etter dette regelverket

- Lov 19. des. 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv (matloven)
- FOR 2016-09-14 nr 1064: Forskrift 14. sep. 2016 nr. 1064 om animalske biprodukter som ikke er beregnet på konsum (animaliebiproduktforskriften)
- FOR 2003-07-04 nr 951: Forskrift 4. jul. 2003 nr. 951 om gjødselvarer mv. av organisk opphav (forskrift om organisk gjødsel)

Mattilsynet Avdeling Vestfold
v/ Linnea Wang
Felles postmottak, Postboks 383
2381 Brumunddal

Deres ref:
Vår ref:
Dato:
Org.nr:

UTTALELSE TIL VARSEL OM VEDTAK

Det vises til varsel om vedtak fra Mattilsynet, Avdeling Vestfold gitt i rapport datert 8. mai 2020 med saksnummer 2019/124257 med uttalerett innen 29. mai 2020.

Uttalelse fra: TOM GROHS

Uttalelse

Her gis tilføyelser og bemerkninger som har betydning for saken / beskrivelse av tiltak som er utført / skal utføres.

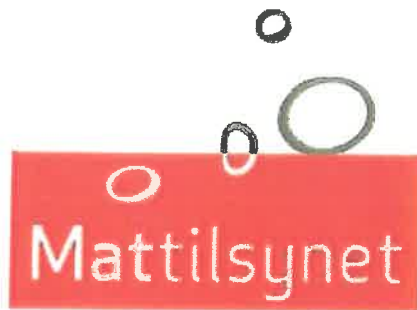
Eventuelt ytterligere opplysninger, som for eksempel kopi av utfylt avviksskjema, gis i vedlegg.

Varslet vedtak	Vedtaket skal oppfylles innen	Uttalelse
Gebyr for godkjenning av anlegg som behandler animalske biprodukter på kr 6 265,-		

Sted:

Dato:

.....
Ansvarlig for virksomheten

GODKJENNINGSBEVIS / CERTIFICATE OF APPROVAL

Navn / Name: TOM GROHS
Adresse / Address: Bjørntvedtvegen 161, 3740 SKIEN
Bedriftsnummer /
Business number: 978618162

Godkjenningen omfatter / The business is approved for:

Composting plants
Products: COMR, FERT

Approval number: 1002373

Activity:
COMP

Category:
2

The business is approved by the Norwegian food safety authorities according to the provisions of regulations (EC) no 1069/2009 and (EU) no 142/2011.
Mattilsynet, Avdeling Vestfold, har gitt godkjenning med hjemmel i animaliebiproduktforskriften § 2
Gjennomføring av biproduktforordningene - forordning (EF) nr. 1069/2009 og forordning (EU) nr. 142/2011.

Dato: 8. mai 2020
Vår referanse: 2019/124257

Kristin Helgesen Torkveen
avdelingssjef

Avsender Mattilsynet Avdeling Vestfold Felles postmottak, Postboks 383 2381 Brumunddal		Melding om rett til å klage over forvaltningsvedtak (Forvaltningsloven § 27)	
Mottaker (navn og adresse) TOM GROHS Bjørntvedtvegen 161 3740 SKIEN		Dato 8. mai 2020	Klageinstans Mattilsynet, hovedkontoret

Denne meldingen gir viktige opplysninger hvis du ønsker å klage over vedtak du har fått underretning om.

Klagerett	Du har rett til å klage over vedtaket.
Hvem kan du klage til	Klagen sender du til oss, dvs. avsenderen av dette vedtaket. Hvis vi ikke tar klagen til følge, sender vi den til klageinstansen for endelig avgjørelse.
Klagefrist	Klagefristen er tre uker fra den dag du mottar dette brevet. Det er tilstrekkelig at klagen er postlagt før fristen løper ut. Dersom du klager så sent at det kan være uklart for oss om du har klaget i rett tid, ber vi deg oppgi den datoen du mottok dette brevet. Dersom du klager for sent, kan vi se bort fra klagen. Du kan søke om å få forlenget klagefristen. Vi ber deg da nevne grunnen til at du ønsker det.
Rett til å kreve begrunnelse	Dersom du mener vi ikke har begrunnet vedtaket, kan du kreve å få begrunnelse. Slikt krav må i så fall sendes oss før klagefristen utløper. Klagefristen blir da avbrutt, og ny frist på tre uker begynner å løpe fra det tidspunktet du mottar begrunnelsen.
Klagens innhold	I klagen må du nevne: • hvilket vedtak du klager over • årsaken til at du klager • den eller de endringene du ønsker • eventuelt andre opplysninger som kan ha betydning for vår vurdering av klagen Du må undertegne klagen.
Utsetting av vedtaket	Vedtaket er ment å skulle gjennomføres innen den fastsatte fristen. Dette gjelder selv om du klager på vedtaket. Du kan søke om å få utsatt iverksettingen inntil klagefristen er ute eller klagen er avgjort.
Rett til dokumentinnsyn og veiledning	Du har som hovedregel rett til å se dokumentene i saken etter forvaltningsloven §§ 18 og 19. Du må i så fall kontakte oss. Da kan du også få nærmere veiledning om klageretten, om fremgangsmåten ved klage og om reglene for saksbehandlingen ellers.
Kostnader ved klagesaken	Du kan søke om å få dekket utgifter til nødvendig advokathjelp etter reglene om fritt rettsråd. Vanligvis gjelder visse inntekts- og formuegrenser. Fylkesmannen eller advokaten din kan gi nærmere veiledning. Uavhengig av denne ordningen, kan du etter forvaltningsloven § 36 kreve dekning for vesentlige kostnader som følge av klagen dersom Mattilsynet omgjør vedtaket. Dette vil for eksempel kunne omfatte utgifter til advokathjelp. Ved en omgjøring av vedtaket som følge av klagen, vil vi orientere deg om denne rettigheten.
Klage til Sivilombudsmannen	Hvis klagen ikke har ført frem og du mener at Mattilsynet har utsatt deg for urett, kan du klage til Stortingets ombudsmann for forvaltningen (Sivilombudsmannen). Sivilombudsmannen kan ikke selv endre vedtaket, men kan gi sin vurdering av hvordan vi har behandlet saken og om vi har begått feil eller forsømmelser.